

„mindenkinek van véleménye”

Pipafigyist

2008. október • II. évfolyam, 6. szám

Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Ismét magyarok lehettünk

Tizenkét éven át ezernyi szónoklatot hallottunk. Beszéltek nekünk arról, hogy szabadok vagyunk, hogy jól élünk, hogy a mi gyámolítónk, egyetlen jóakarónk ebben a világban a Szovjetunió. Beszéltek, beszéltek, sokszor tízezres tömegek előtt. Akadtak ütemes taposók is, de most kiderült: a szavak, a hazugságok nem értek el az emberek szívéhez.

Ma délelőtt Szolnokon egyszerű munkásemberek kiálltak a Városi Tanácserkélyére beszélni. És csoda történt! Kiderült, hogy a kiskorúnak tartott nép bölcsessége ezerszeresen tútesz az óriássá nagyított törpéken. Milyen tüzes, – lelkes kapcsolat alakult ki a szónokok és a tízezernyi hallgatóság között, mert a népből jött szónokok azokat a hangokat ütötték meg, amelyek a tömegek lelkébe szunnyadtak és mos elemi erővel kitortek.

Ezernyi szép gondolat öltött szavakat. Csak egyet akarunk kiemelni: Ismét magyarnak érezhetjük és vallhatjuk magunkat! Az elmúlt években mennyiszor meggyalázták és megtaposták ezt a szent érzést. Egyetlen nemzet nem maradhat fenn tartósan önmebecsülése, – nemzeti büszkesége nélkül. Szolnokon, a Kossuth Lajos téren ezt a nemzeti önbecsülést és büszkeséget állította helyre tízezernyi magyar.

Az, hogy előbbrejutunk, biztos. Biztos azért, mert ismét fennen lobog nemzeti büszkeségünk, magyarságunk, amely nem tűri a lelki, szellemi megalázást, szabadságunknak sárbatiprását.

(A nép lapja – a Szolnok megyei Forradalmi Tanács lapja, 1956. október 27.)

Meghívó

Jászfényszaru Város Önkormányzatának Képviselőtestülete ünnepi ülésen emlékezik Nemzeti ünnepünkre, október 23-a előestéjén.

Az Önkormányzat tisztelettel meghívja Jászfényszaru lakosságát

2008. október 22-én 16.00 órakor kezdődő ünnepi ülésre.

Helyszín: Művelődési Ház (Jászfényszaru, Fürst S út 1.)

Az ünnepség programja:

- Köszöntő (Győriné dr. Czeglédi Márta polgármester)
 - Ünnepi megemlékezés (Dr. Facskó István alelnök, Samsung Electronics Magyar Zrt.)
 - Az Önkormányzat által adományozott Díszpolgári Cím átadása.
 - Ünnepi műsor – összeállította és rendezte Kotánné Kovács Tímea az Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Szakképző Iskola tanára.
- A műsorban fellépnek az iskola volt és jelenlegi diákjai.

2008. október 23-án 18.00 órakor ünnepi szentmise, celebrálja Csőke György esperes-plébános.

Jászfényszaru, 2008. október 9.

Tisztelettel:

Győriné dr. Czeglédi Márta
polgármester

Mészáros László
címetes főjegyző

Jászsági együttműködés az uniós fejlesztési forrásokért

Meghozta eredményét az erőfeszítés a jászberényi kistérség 17 jogosult települése által alkotott Jászsági Kistérségi Helyi Közösség számára, hiszen az Irányító Hatóság döntése nyomán a közösség bekerült a végső kedvezményezett körébe. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében meghirdetett LEADER programban elindult önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek képviselői és a tervezést koordináló csoport remek munkát végzett, hiszen az általuk elkészített Helyi Vidékfejlesztési Terv megvalósítására több mint egy milliárd forint érkezik majd a kistérségbe!

A Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesületet a napokban hivatalosan LEADER helyi akciócsoportként ismerte el az Irányító Hatóság, elismerve ezzel a több hónapon át végzett kitartó, a kistérségben működő Helyi Vidékfejlesztési Irodával is együttműködő munkájukat. A megalkotott Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (HVS) a Jászság több mint 60 000 lakóját érintő tervezés eredményét egyhangú támogatottsággal fogadták el. A tervezést Bozóki Judit pályázati tanácsadó és Mihályi Mónika HVI irodavezető koordinálta.

Az elkészített anyag legfőbb célkitűzései, hogy a Jászságban élők korszerű, versenyképes és integrálódó mezőgazdasággal valamint innovatív, kiegyensúlyozott ipari szerkezettel rendelkezzenek, továbbá sokoldalúan képzett humán erőforrással, haladó társadalmi integrációval valamennyi szektort magában foglaló, erős kapcsolati hálót alakítsanak ki. A stratégiai tervek között szerepel még, hogy erősödjék a jászsági és közösségi identitás, valamint hogy a helyi hagyományok igazi hűzőerőt jelenthessenek. Fontos cél, hogy a közösségek közötti gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok hatására erősödjön a versenyképesség, javuljon az életminőség, továbbá a térség fejlettebbé, ismeretesebbé válhasson az előttünk álló, 2013-ig terjedő uniós tervezési időszak végére.

A feladatok ellátására létrehozott Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesület elnökének Lóczi Miklóst, alelnöknek Eszes Bélát, az elnökség tagjainak Szűcs Lajost,

Tajti Erzsébetet és Tóth Tibort választották. Az egyesület munkaszervezete 2008. október hónapban kezdte meg működését az egyesület székhelyén, Jászapátin.

A munkaszervezet alkalmazottai az előttünk álló hetekben vesznek részt központi képzésen, munkába állásukat követő első feladatuk az ÚMVP III. tengely (Mikrovállalkozások fejlesztése, Turisztikai tevékenység ösztönzése, Falumegújítás és fejlesztés, Vidéki örökség megőrzése) pályázati felhívásainak ismertetése, népszerűsítése a Jászberényi Kistérségben, melynek keretében több állomásos tájékoztatót kívánunk tartani „Pályázati lehetőségek a Jászságban fórum” címmel. Ennek első állomása 2008. október 13-án, Pusztamonostoron volt, a következő témákkal:

- Az Európai Unió és a hazai források legfontosabb tudnivalói
- Pályázati aktualitások a lakosságnak és vállalkozóknak
- Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. és IV. tengely várható pályázati felhívásai
- A Magyar Nemzeti Vidék Hálózat (MNVH)

Hasonló tartalmú tájékoztatókra, fórumokra a közeljövőben a kistérség több településén – köztük Jászfényszarun is – sor fog kerülni.

Ugyancsak ebben az időszakban várható, hogy Dr. Forgács Barnabás, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési minisztérium szakállamtitkára Jász-Nagykun-Szolnok megyében is tájékoztató előadásokat tart az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 2008 októberében induló vidékfejlesztést érintő intézkedéséről – ÚMVP III. tengely.

Az újonnan elismert LEADER helyi akciócsoport a 2013-ig terjedő időszakban el kívánja érni az ÚMVP vidékfejlesztési forrásainak hatékony elosztását, együttműködve az FVM által életre hívott HVI-k országos hálózatának kistérségi irodájával, mint elérhető, megbízható vidékfejlesztési csomóponttal.

Mihályi Mónika, Pető István

Jászapátiak Baráti Egyesülete – Helyi Vidékfejlesztési Iroda

Mihályi Mónika, HVI irodavezető
5130 Jászapáti, Velemi Endre út 4-6.
Tel. (30) 600-48-18
Fax: (57) 540-620
E-mail: jaszberenyi@vkszi.hu
Web: www.jabe.hu, www.hvi.hu

Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete

Lóczi Miklós, elnök
5130 Jászapáti, Velemi Endre út 4-6.
Tel: (57) 440-516
Fax: (57) 540-620
E-mail: jaszberenyi@vkszi.hu
Web: www.jabe.hu, www.jkhk.hu

Mikszáth Kálmán: Az országgyűlési karcolatok kezdetei

Apróságok az ország házából (1881)

Az új honatyák közül azok, akik tán sohase látták volna az országházat belülről, ha a kerület nyakukba nem akasztja a mandátumot, ma nem győztek eléggé csodálkozni, hogy ez a Jókai, aki olyan szépen tud írni, ni milyen szépen tud beszélni is. Pedig beteg. Hát még minő lehet, mikor semmi baja sincs.

Tisztelt honatyák, ugye önök nem ismerik Gyulai Pált? Lássák, ez a Gyulai Pál, mikor még Jókai ellenzéki volt, azt mondta róla, hogy rossz regényíró s politikusként is csak afféle, hogy okosabban tenné, ha pártjával egyetemben Hevesbe menne dinnyét termesztetni. De mint szónokot akkor is elismerte kitűnőnek. De még ezt az érdemét se hagyta meg neki magának. Azt mondta rá: »Könnyű neki, mikor a felesége tanítja rá.«

Most, hogy egy párton vannak, Jókai nemcsak hogy megmaradt jó szónoknak a Gyulai szemében, de jó politikus is lett belőle s kitűnő regényíróvá változott.

Beszélgetés Szilágyi Dezső fafaragó népi iparművésszel

– **Hogyan kerültél Jászfényszarura?**

Alapvetően édesanyám és az ő rokonsága jászfényszarui származású, de én már Galgahévízen születtem. 1971-ben kötöttem házasságot, így visszakérültem feleségem és szüleim szülőfalujába.

– **Idekerülve hogyan láttad, nagy volt-e a különbség a szülőfalud és Jászfényszaru között?**

Azt hiszem nem igazán, hiszen mindkettő Galga-menti település hasonló kultúrával. Talán a vallásosság volt az a szembe-tűnő különbség, amelyet Galgahévízen gyerekkoromtól megtapasztaltam. Jászfényszarun ez idő tájt eléggé visszazorított módon volt fellelhető.

– **Ha a nevedet hallja valaki, azonnal a fafaragásra gondol. Ennek a tevékenységnek a révén váltál ismertté. Hogyan is kezdődött ez?**

Már gyerekkoromban faragtam ballagó botokat, viráglétrákat. Később megismerkedtem Bagon egy fafaragóval, aki a brüsszeli világkiállításra dolgozott. Évekig jártam hozzá tanulni. Ő szeretette meg velem a fával való foglalkozást. Ezzel párhuzamosan a képzőművészet és a művészet-történet alapjaival is ismerkedtem a gimnáziumban. Második koromban a Szépművészeti Múzeum Baráti Köréhez tartoztam.

– **Hogyan alakult tovább az életed?**

Eleinte az eredeti szakmában, varrógépműszerészként dolgoztam a helyi kalapgyárban. Ennek megszűnte után az Orion Televíziógyárban folytattam, de itt már a feladatom elsősorban a fafaragás, dísz tárgyak, ajándéktárgyak készítése volt. Ekkor kapcsolódtam be az éppen kibontakozó fafaragó tábork munkájába. A sárospataki tábork szellemisége nyomán tudatosan kezdtem használni a különböző tájegységek

motívumrendszerit és tudatosan képeztem magam. Beiratkoztam az Iparművészeti Főiskola kihelyezett szakára, melynek elvégzése után fafaragó népi iparművész címet kaptam. Ezután már zsűrizett munkákkal léphettem a közönség elé.

– **Kik számára dolgoztál ettől fogva?**

Eleinte népművészeti boltok és vásárok vendéközönségének majd ezt követően kézzel-kézre adták a nevem és az ország különböző részeiről számtalan megrendelést kaptam.

Nagyon sok munkám eljutott külföldre, az Egyesült Államokba éveken át készítettem csontberakású késtokokat. A kezem alól kikerült tárgyak között megtalálható lóporszaru, ékszerdoboz, pásztortükrös,

fametszet, faedény, népi bútor. Jött aztán több nagy megrendelés is. Ilyen volt egy budapesti nivós éttermenek teljes belső berendezése és bútorzata, amelyen majdnem egy évig dolgoztam.

– **Van-e olyan alkotásod, amelyhez valamilyen oknál fogva nagyon ragaszkodsz?**

Minden zsűrizett darab első példányát megtartottam, mai napig a birtokomban vannak, pár darab mindössze, amivel a családomat és barátaimat megajándékoztam. Vannak aztán a számomra nagyon kedves köztéri szobrok, mint az orvosi rendelőnél látható „Anyá gyermekével” című szobor. Vagy a galgahévízi „Szent András” szobor, amely 6 m magas és egy 25 mázsás tölgyfarönkből lett kifaragva. És persze nagyon kedves számomra ez a házikó is, amelyben beszélgetünk, hiszen teljes egészében saját kezűleg építettem fából. A teteje pl. olajban kifőzött faszindellyel van fedve.

– **Volt-e próbálkozásod fiatalok számára átadni a mesterségbeli tudásodat, vagy legalábbis felkelteni az érdeklődésüket.**

A művelődési házban szerveztem fafaragó szakkört, de ez a próbálkozás viszonylag gyorsan elhalt. Később a művészeti iskolában 5 éven át tanítottam évente 6-8 gyereket.

Ügyesek voltak, tehetségesek és én nagyon élveztem a tanítást. Egy idő után kezdtem úgy érezni, hogy nem nagyon van fenntartói akarat ennek a működtetésére. Végül pedagógiai hiányosságaimra hivatkozva eltanácsoltak onnan. Ami talán elégtétel, hogy továbbra is gyakran hívnak előadóként olyan országos továbbképzésekre, ahol a művészeti iskolákban tanító pedagógusokat képeznek tovább.

– **Saját falujában legnehezebb mindenkinek profétává válni. Hogyan érzed, neked mennyire sikerült, támogatták-e az erőfeszítéseidet, kaptál-e helyben megrendeléseket?**

Itt éltem, tudomásul vették, hogy vagyok, de különösebben nem használták ki az általam szívesen felkínált alkotómunkát. Önkormányzati megrendelést 1993-ban kaptam játszóterek tervezésére építésére. Ugyanakkor civil szervezetektől (FÉBE), illetve a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaságtól a Bedekovich-emlékoszlop elkészítésére, és reprezentációs ajándékokra és cégektől (Samsung) jöttek megbízások.

– **Azért más településeken találkozhatunk a munkáiddal. Mesélj valamit szakmai pályafutásod talán legnagyobb elismeréséről.**

A Biblia éve alkalmából Vizsoly Önkormányzata országos pályázatot írt ki februárban. A pályamunkám egy harangláb, amely tükrözi Károli Gáspár bibliafordítói munkásságát.

Első díjat (50.000 Ft-ot) nyertem vele, ugyanakkor én kaptam meg a megvalósítás lehetőségét is. 2008. augusztus 8-án lett felavatva a vizsolyi temetőben.

– **Ha újra kezdenéd a mai tapasztalataid birtokában, ugyan ezt az utat választanád?**

Igen, hálát adhatok az Istennek, mert most 61 évesen úgy érzem, hogy tartalmas és teljes élettel ajándékozott meg: Azt csinálhattam, amit szerettem, és meg is éltem belőle.

– **Továbbra is boldog életet és sikeres alkotómunkát kívánok a Pipafüst olvasói és a magam nevében.**

Ézsiás Vencel, Kaszai Tamás

Beszélgetőtársam Nagyné Kiss Mária, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat Időügyi Tanácsának tagja, aki október 1-jén az Idősek Világnapján Idősekért Díjban részesült, amihez őszinte szívvel gratulálunk.

– **Ez a díj is azt mutatja, hogy hosszú évek óta elkötelezett emberként fontosak számodra az ún. harmadik korban lévő emberek.**

Valóban így van. Második ciklusban vagyok a megyei Időügyi Tanács tagja, ahol módomban állt még jobban megismerni a megye intézményhálózatát, civil szervezeteit ezen a speciális területen. Sajnos, a mi megyénk sem kivétel, itt is nő a népesség belül az idősek létszáma, és ez mindannyiunk számára új feladatokat jelöl ki.

Az elismerés, amit kaptam nagyon meglepett, de ugyanakkor jól is esett, mert valóban igyekszem évek óta kollégáimmal az idősek tanulásáért, önképzéséért, lelki egészségéért tenni valamit.

– **Nemrég előadást tartottál Jászberényben az időskor kihívásairól egyéni és társadalmi szinten. Melyek azok a legfontosabb tényezők, amire mindannyiunknak oda kell figyelniük?**

Európában élünk, az Európai Uniónak immár közel félmilliárd lakosa van, és szinte minden ország sajátossága, hogy az idősek aránya folyamatosan nő. Magyarországon 17% a 65 éves és annál idősebbek aránya a népességben belül, és 4,4% a 80 éven felüliek száma. 2007-ben egy sajátos fordulat is történt: a 60 évesek és annál idősebbek száma meghaladta a 0–19 évesek számát.

– **Mi következik ezekből a valóban izgalmas számsorokból?**

Mindenekelőtt meg kell tanulnunk az új helyzethez alkalmazkodnunk. Szívesen

biztatnám a fiatalokat, hogy vállaljanak bátran gyermekeket, hiszen a kicsik kacajánál nincs kedvesebb dolog a világon, hogy ápolják a többgenerációs kapcsolatokat, mert az idősek élettapasztalata, tanácsai, különösen válságos helyzetekben, sokat segíthetnek...

A mában élve azonban látom, milyen sérülékeny a világ, miközben mindenki tudja, mi a fontos számára: egészség, szeretet, boldog családi élet, jó munka... Széthullanak a közösségeink, magukra maradnak az idősek. Helyre kell állítanunk a szolidaritás érzését magunkban, és az cselekvésre fog ösztönözni.

A világ felelős vezetői már 1982-ben az ENSZ 37/51-es határozatával elfogadtak egy nemzetközi akciótervet az öregedésről, amelyben hitet tettek amellett, hogy az idős embereknek is legyen lehetőségük a nemzeti fejlődéshez való hozzájárulásra. Tíz év múlva 1992-ben újabb proklamációt adtak ki, és elhatározták, hogy az 1999-es esztendő az Idősek Nemzetközi Éve lesz, amelynek mottója: Minden korosztály társadalma felé volt.

Az idősekkel kapcsolatos alapelveket az ENSZ a következőkben jelölte meg:

- a függetlenség
- a részvétel
- a gondoskodás
- az önmegvalósítás
- és a méltóság

Újabb 10 év elteltével a Madridi Értekezlet kiemelte, hogy az idős embereknek fontos részt venniük a társadalom, és különösen a helyi társadalom életében, minél több idős számára tegyük lehetővé a munkavál-

lálást, erősítsük a szolidaritást a generációk közötti méltányosság és kölcsönösség révén, előzzük meg az időskori betegségeket. Végül a Berlini Akciótervvel kötelezettséget is vállaltak az aláíró országok, hogy napirenden tartják a társadalompolitika minden szintjén az öregedés problémáját.

– **Valóban fontosak ezek a tervek, de mit tehetünk a hétköznapiakban itt Magyarországon, Jászfényszarun?**

Igyekezzünk a mindennapi életben megőrizni azokat a szokásokat, amelyek mindig is jellemzőek voltak pl. a jászsági településeken, a családi összetartozás, a jó szomszédi kapcsolatok, az utcabeli közösség összetartása, egymásra figyélés. Engedjük, hogy az idősek sokáig aktívak maradjanak, hallgassuk meg a véleményüket, vonjuk be őket a közös munkába.

Figyeljünk azokra az életrészekre, amelyeket a fejlődéslelektan és a szociológia is szeret újabban harmadik kora jelölni, amely átmenet a felnőttkor nyugdíjas szakaszából az elköszönés korába. Egyénenként is sok azonban a különbség és az árnyalat. Életkori szempontból középkorúnak számít 60 éves korig a személy, azt követően 60-74 évig az öregedés kora következik, majd az öregség kora és 90 évtől az aggkor.

Ezekben belül munkavállalás és tanulás szempontjából a fenntartás stádiuma 65 éves korig tart, majd elindul a hanyatlás, amely több fázisból áll: először a lelassulás indul el kb. 70 éves korig, majd ezt követően a visszavonulás stádiuma.

Ezeket azért mondom el, mert fontos figyelniük az életkori szakaszokra a min-

dennapi együttélés során – nem biztos, hogy a 75 éves nagypapa mellett kell bömbölnötni a magnót, igaz most már inkább fülhallgatóval hallgatják a fiatalok.

– **Mit üzennél az Olvasóknak?**

Ne hagyják magukra az időseket! Az elköszönéshez legalább két emberre van szükség, használjunk ki minden napot, hogy együtt lehetünk.

Egy ilyen településen, mint Jászfényszaru sokat tehet az Önkormányzat is – és én tudom hogy intézményfenntartással, házi szociális gondozással, civilek támogatásával, rendezvényekkel ezt meg is teszi.

Ezúton gratulálunk Jászfényszaru Város Önkormányzatának, Polgármester Asszonynak abból az alkalomból, hogy a település idén elnyerte az Idősbarát Önkormányzat címet!

Kovács Béláné Pető Magdolna

Zalai tanulmányúton a Bedekovich Népfőiskola

2008. szeptember 19-21. között a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság egy nyertes NCA pályázat („Szakmai tapasztalatok cseréje két régió civil és vállalkozó női között” – NCA-CIV-08-D-P-0082) keretében három napos szakmai tanulmányutat szervezett a Nyugat-Dunántúli régióba, azon belül is a Zalai kistérségbe.

A tanulmányút első állomásaként a résztvevő 25 fő megérkezett a szálláshelyre, a Zalaegerszeg szélén elhelyezkedő, mintegy 1000 lakosú Ságodon található Nosztalgia Vendégházba, amelyet egy családi vállalkozás üzemeltet. A vacsora előtt a Guitprecht-család röviden bemutatkozott, bemutatták vállalkozásukat. A családfő alkalmazottként korábban is a vendéglátás területén dolgozott, 1999-ben lett vállalkozó, kezdetben más területen. Szakmájához visszatérve 2004-ben önerőből kezdtek hozzá a vendégház felépítéséhez, mely 2007 decemberében nyitotta meg kapuit. Elképzeléseik között olyan fejlesztések (kemence, helyi termékek, különálló étterem, programok biztosítása, helyi termékek bemutatása, felhasználása) szerepelnek, melyek erősítik a már jelenleg is megtapasztalható „régik hangulatát”, illetve erősítik az együttműködést. Egy-két gondolatot idézünk a tulajdonostól: „Csak az vágyjon bele ilyen vállalkozásba, aki szereti az embereket. (...) Nem az épület, hanem az élmény az, ami megragadja a vendégeket.”

2008. szeptember 20-án, szombaton Zalaegerszegen a Zalai Falvakért Egyesület (ZFE) és a Zalai Népfőiskolai Egyesület (ZNE) vendégei voltunk. Vendéglátóink, Szederné Kummer Mária, a ZFE titkára és munkatársa, Gombás Ágnes projektmenedzser, továbbá Fehér Lászlóné, a ZNE titkára tájékoztattak bennünket egyesületeik működéséről, pályázataikról, eredményeikről, további terveikről.

A Zalai Falvakért Egyesület, amely 1990-ben alakult 30 taggal (jelenleg több mint 300 taggal – önkormányzatok, vállalkozások, magánszemélyek – rendelkeznek) célja az volt, hogy támogassa a nagyon sok apró település kulturális és gazdasági életét – mondta Szederné Kummer Mária. Tudni kell ehhez, hogy Zala megyében összesen 257 település van, mintegy 300.000 lakossal. Ebből 600 főnél kisebb lakosságú település 170. Zala megyében összesen 31 főt foglalkoztatnak a Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP) hálózatán keresztül, javítva ezzel a lakosok munkaerőpiaci pozícióját. Ezen kívül ön-

kéntes-központot is működtetnek a törvény adta lehetőségeknek megfelelően 69 fő önkéntes részvételével. Küldetéseik között szerepel a vidéki nők helyzetbehozása. 1994-ben csatlakoztak a Falugondnoki Szolgálathoz is. A megyében 100 falugondnok dolgozik, így a rendszer 120 települést fed le.

Ezután Gombás Ágnes projektmenedzser tájékoztatott minket a ZFE LEADER programjairól. Zala megyében 2005-ben 10 akciócsoport pályázott, a második forduló után 4 győztest hirdettek. A nyertes akciócsoportok mintegy 130 települést fogtak össze, 74.000 lakossal. A ZFE mint gesztorszervezet, az Észak-Zalai Tematikus Utak akciócsoportban tevékenykedtek. Több tematikus utat hoztak létre, pl. Almaút, Kézművesek útja, Borona út.

A „Tudásteremtő közösségek” programjának célja a civil közösségek humán hátterének megerősítése volt. Nyolc települést látogattak végig forgószínpad-szerűen. Bemutatkozást követően több témakört beszéltek meg: önkéntesség, településszerkezet, esélyegyenlőség, hasznos gyakorlati tanácsok, önkormányzat-civil kapcsolatok, helyes gazdálkodás. Mik is voltak ezen látogatások eredményei?

- Megismerték egymást,
- Konkrét együttműködések jöttek létre,
- Összehangolták a programjaikat,
- Fejlődött az egyesület kapcsolatrendszere.

A program következő részeként bemutatták a „Vállalkozó nők vállatva” című Európai Unió projektet. A SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány főpályázóként (konzorciumban többek között a ZFE-vel) 100 hölgy bevonását tervezte a programba. A projekt elemei a következők voltak: képzések, tanácsadások, mentorálások, családi napok, cserelátogatások, üzleti tervek készítése, zárókonferencia. A 12 hónapos program sikeresen befejeződött.

Fehér Lászlóné a Zalai Népfőiskolai Egyesület részéről szintén bemutatta az 1988-ban alapított egyesületet. A Népfőiskola 1999-től működik kiemelkedően közhasznú szervezetként. Programjaik közül kiemelkedik a felnőttképzést segítő tevékenységek támogatása (2005. január 1. – 2005. május 30.), egy, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány által finanszírozott, fogvatartottakkal kapcsolatos projekt („Vissza a társadalomba” – 2005-2006), valamint a 2007-ben indított második nagy börtönprogram (2007. május 15–2008. július 15.).

Ez a program országos szinten is kiemelkedőnek mondható, mivel fogvatartottak és szabadultak sokoldalú támogatását tűzte ki célul. A projekt részei voltak: pszi-

chológiai tesztek, AVP-tréning, mentális gondozás, szociális ügyintézés, képzések – ECDL -vizsga, nyelvi önképzőkör, kézműves szakkör, kulturális, sportprogramok, családgondozás, élelmiszer, lakhatási stb. tárgyú utógondozás. A program célja, hogy segítse a büntetés letöltése után a szabad életbe való minél zökkenőmentesebb visszailleszkedést.

A ZNE három LEADER programot is megvalósított 2006-2007-ben. Zalai Kapocs néven az Egyesület munkájáról, eredményeiről újságot jelentet meg. A Magyar Népfőiskolai Társaság programjain belül részt vettek a szociális szövetkezetek létrejöttének kommunikációs feladataiban, a „Művelődés hete – a tanulás ünnepe” rendezvényesorozatban, jó gyakorlatok bemutatásában.

A tanulmányút harmadik, záró napján látogatást tettünk a 700 lakosú Oszkón, a Hegypásztor Körnél. Kovács István elnök bemutatta a települést, az ottani életet és részletesen ismertette a Pannon Helyi Termékklasztert. A Klaszter négy éve alakult meg 13 alapító taggal, azt kitzúve maga elé célként, hogy a helyben előállított élelmiszerek, kézműves termékek előállítását, közös értékesítését segítse, egységes arculat létrehozása mellett. Az értékesítés irányai: helyi turizmus, internetes értékesítés, helyi kereskedelem. Klaszter menedzsmentfeladatait a Hegypásztor Kör látja el. Jelenleg már 80 termelő termékeit igyekeznek értékesíteni. Fejlesztési kívánják a termékeik egységes megjelenését, kiemelt hangsúlyt fektetve a marketingre (webáruház, Pannonbolt, Pannon helyi termék promóció, marketingközpont stb.).

A Hegypásztor Kör egyben az aktuális LEADER program gesztor szervezete is, amely 70 települést mintegy 40.000 lakossal fog össze. Az új LEADER program segítségével igyekeznek a sajátos helyi termékek (vasi hegyhát pálinka, mézek, aszalványok, szőlőlé, gyümölcslevek, zölddió-befőtt, lekvárok, hústermékek, kézműves termékek) piaci pozícióját javítani. Oszkón a programunk egy három tételből álló borkóstolóval és ebéddel zárult.

Összefoglalva igen tanulságos volt a Nyugat-Dunántúli régióban eltöltött néhány nap. Az itt élő emberek nagyrészt kistelepüléseken igyekeznek a meglévő lehetőségeiket minél jobban kihasználni és újakat teremteni, felismerve az együttműködés, szövetkezés adta előnyöket.

Tanulmányutunk megvalósítását a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Nemzeti Civil Alapprogram támogatta.

Kovács Béla,
projektmenedzser

A Nosztalgia Vendégház receptjei

Zalai ételspecialitások

Zalai Dödölle

Hozzávalók: 1 kg burgonya, 1 kg liszt magas sikeértartalmú, 2 fej vöröshagyma, 3 dl olaj vagy 25 dg zsír, só.

Elkészítés: Megtisztítjuk a burgonyát, kockára vágjuk és sós vízben puhára főzzük, a burgonyáról leöntjük a vizet, az alján hagyunk egy kicsit, tovább melegen tartjuk a tűzhelyen, folyamatosan keverjük hozzá az 1 kilogramm lisztet. Mindaddig keverjük míg sima nem lesz és össze nem áll. Közben a hagymát megtisztítjuk, apró kockára vágjuk és az olajon megpirítjuk. A megpirított hagymába szaggatjuk a tésztát evőkanállal, a fakanálra folyamatosan egy kicsi olajat öntünk, hogy jobban ki lehessen szaggatni szebb formára.

A kiszaggatott dödöllét tepsiben megpirítjuk szép pirosra. Célszerű cserépedényben készíteni, mert ebben esetben egyenesen pirul meg és melegen is tarthatjuk a következő étkezésig.

Ezen étel adható pörköltnek, szaftosabb hússal mellé, illetve külön ételként is nagyon laktató. Ebben az esetben tejföl és sajt is tehető rá. Így is nagyon finom.

Elkészítés ideje: 45 perc

Az ételt készítette, és a receptet jó étvágyú kedves embereknek ajánlja a vendégház háziasszonya, Guitprechté Fáner Judit.

Káposztás pogácsa

Hozzávalók: 1 kg liszt, 1 margarin, 2 dl tej, 1 élesztő, 1 tojás 1 pohár tejföl, só, bors, fejes káposzta, 2dl olaj.

Elkészítés módja:

A káposztát lereszeljük, besózzuk, állni hagyjuk 5 percig, az olajon megpároljuk, borssal és cukorral ízesítjük. Közben elkészítjük a pogácsa tésztáját.

2dl tejből felfuttatjuk az élesztőt belekeverünk 1 kg lisztet, 1 margarint, 1 tojást, só, pohár tejfölt. Összegyúrjuk, 1 cm vastagságúra nyújtjuk, rákenjük a párolt káposztát, összehajtogatjuk, fél órát állni hagyjuk, ezután újra elsodorjuk, megkenjük olajjal, órát hagyjuk állni utána újni vastagságúra elsodorjuk és kiszaggatjuk tepsiben tojással megkenjük.

Sütőben megsütjük: 170-180 °C -on 20 percig sütjük.

Leveles káposztás pogácsa lesz belőle, amivel senki nem tud eltelni.

Ha szeretné megkóstolni mindezt, látogasson el Zalaegerszegre, a Nosztalgia Vendégházba, ahol még számtalan helyi specialitással várjuk kedves vendégeinket.

Jól dönt, ha bennünket választ, nem bánja meg!

Tájékoztató a jászfényszaru képviselőtestület üléseiről

Szeptember 25.

A testületi ülést a város polgármester asszonya vezette.

Az előző képviselőtestületi ülésen feltett kérdésre, miszerint az iskola az időarányos költségvetést jelentősen túllépte, Szakali János igazgató új választát távolléte miatt nem hallgathattuk meg.

A képviselőtestületi ülés fő témája Jászfényszaru város gazdasági fejlődése. Első napirendi pontban Dr. Gedei József országgyűlési képviselő, az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács tagja általános tájékoztatást adott a régiófejlesztés lehetőségeiről. A városunkat különösen érintő kérdésként részletesen tájékoztatót a „nagy iskola” felújítási pályázatának helyzetéről. Forráshiány miatt a pályázatot elutasították. Új forrás bevonásával remény van a pályázat elfogadására a második fordulóban. A képviselő úr tájékoztatót, hogy a régióknak másik két megyéje közel kétszeres összegű pályázati támogatásban részesül.

Hozzászólásában Győriné Dr. Czeglédi Márta polgármester asszony említette a kerékpárút pályázatának megvalósítását 2009-ben. Terveiben szerepel a városközpont rehabilitációjának folytatása, a helyi idősök otthona bővítése, a Fürst Sándor út bővítése, és a Jászfényszaru – Zsámbok útszakasza felújítása.

Versegi László, az Ipari Centrum Kft. ügyvezetője véleménye szerint a debreceni székhelyű ügynökség munkatársai nem ismerik kellően a helyi problémákat, jó lenne, ha egy ideig a helyi intézményekben tapasztalatokat szereznének. Polgármester asszony kérdésre reagálva tájékoztatót,

hogy a kerékpárút tervezésénél alternatív lehetőségek készülnek, a lakosságnak lehetősége lesz véleményezni azokat. Ezt a kérdést több hozzászóló is fontosnak tartotta.

A következő időszakban 1913 folyóméter aszfaltút készül (Madách Imre út, Jókai Mór út, Kiss Ernő út, Tompa Mihály út és Rákóczi Ferenc út) lakossági hozzájárulással.

Sürgős feladatként jelentkezik a Művelődési Ház nagytermének tetőjavítása, mert átázik, s veszélybe kerül az eddigi felújítás.

Az ülésen elhangzott, hogy a helyi víztársulat által szolgáltatott ivóvíz mennyisége és minősége megfelelő, azonban vizsgálni kell a talajvíz minőségét. A helyi személtelép működési engedélye 2008. december 31-én lejár, addig még lehetőség van a háztartási hulladék kiszállítására. A lakosság éljen a lehetőséggel! 2009. január 1-től a hulladékszállítás díja nőni fog!

Civil hírek:

Kovács Béláné Pető Magdolna tájékoztatta a jelenlevőket, hogy a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság több pályázatot nyert.

Tóth Tibor képviselő tájékoztatót a Tarlófesztiválról, annak sikeréről és visszhangjáról, ill. költségvetéséről. Sikeres pályázati forrást is bevonni a költségek finanszírozására.

Október 25-én az önkormányzat megrendezi a Kapcsolatok Napját, a település első írásos említésének 575. és a várossá avatás 15. évfordulója alkalmából. A rendezvény keretein belül bronz dombormű avatására kerül sor. Kérjük a lakosság minél nagyobb számban jelenjen meg.

Október 8.

Az ülést vezette Győriné Dr. Czeglédi Márta polgármester, két testületi tag hiányzott. Ők az első napirendi pont megbeszélése közben érkeztek meg.

Az első napirendi pont a város Művelődési Házának igazgatói állására kiírt pályázat elbírálása volt. Jelen volt Dr. Horváth Attila művelődési szakértő, aki Vinczné Csalmi Judit pályázatát kiemelten jónak minősítette.

Bordásné Kovács Katalin az írásban benyújtott pályázatát sok ötlettel egészítette ki, meghatározta a rövidtávon és hosszú távon megvalósítandó feladatokat: civil egyesületek bevonása, nyitva tartás módosítása, új kapcsolatok kialakítása.

Nagyné Faragó Éva is tett szóbeli kiegészítést írásos pályázatához: a meglévő kis csoportok mellé újabbak beszerzése, együttműködés a házat látogató fiatalok szüleivel.

Kérdésre kijelentette, hogy a több cikluson átívelő munkája ellenére nem fáradt, szereti a munkáját.

Szabó László nem kívánt szóbeli kiegészítést tenni a benyújtott írásos anyaghoz.

Vinczné Csalmi Judit, aki jelenleg budapesti intézményben dolgozik, gyermek kora óta jászfényszaru rokonát gyakran látogatja, szintén sok új ötlettel egészítette ki írásos pályázatát: bekapcsolódás az országos rendezvényekbe, program füzet kiadása, kapcsolat a médiával, fiatal gyakorlatok foglalkoztatása.

A jelenlevők részéről a polgármester asszony igen sok kérdéssel igyekezett mi-

nél több információt megtudni a négy pályázó szándékáról.

A meghallgatás után az oktatási és művelődési bizottság elnöke Zsámboki Sándor tájékoztatta a képviselőket: a bizottság javasolja, hogy a szavazó listára csak Nagyné Faragó Éva és Vinczné Csalmi Judit kerüljön fel. Lovászné Török Magdolna és Kovács Béláné Pető Magdolna javasolták, hogy a szavazó listára kerüljön fel mind a négy pályázó neve.

A képviselők nem szavazták meg az utóbbi javaslatot!

A következő szavazásnál Nagyné Faragó Éva hét szavazatot kapott, Vinczné Csalmi Judit öt szavazatot kapott, két képviselő érvénytelen szavazatot adott le. Mivel egyik jelölt sem kapta meg a minőségi többséget jelentő nyolc szavazatot, ezért az intézményvezető megválasztására most nem került sor.

A jelenlegi vezető igazgatóhelyettesi megbízása 2008. október 31-én lejár, ezért a képviselő testület megszavazta, hogy az oktatási és művelődési bizottság készítsen megoldási javaslatot a kialakult helyzetre.

A képviselő testület a továbbiakban a fogászati alapellátás jövőjéről, a helyi állattartás rendjéről, a karácsonyi díszvilágításról, a Kovács Tímea által jelzett pedagógus létszámról, a helyi adókról, a sportpálya korszerűsítéséről és az október 23-25-i ünnepi rendezvényekről tárgyalt.

Lejegyezte:

Dr. Palencsár Csaba
és **Ézsás István**

ÚMVP pályázatok

Mikrovállalkozások, turisztika, falufejlesztés, vidéki örökség

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) vidékfejlesztéshez kapcsolódó programjaira szombattól nyújthatják be pályázataikat az érdeklődők – mondta Gógös Zoltán, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára szerdán Budapesten, a programok indítását beharangozó sajtótájékoztatón.

Az államtitkár közölte: október 18-tól pályázni lehet az ÚMVP vidékfejlesztési tengelye, az úgynevezett hármastengely programjaira, amelyben a mikrovállalkozások fejlesztése, a turisztikai tevékenységek ösztönzése, a falumegújítás és -fejlesztés, továbbá a vidéki örökség megőrzése jogcím szerepel.

A programok finanszírozására összességében mintegy 140-150 milliárd forint áll rendelkezésre.

Mindehhez Forgács Barnabás, a területért felelős szakállamtitkár hozzátette: a programokat úgynevezett Leader-szemlélettel kívánják megvalósítani. Ez azt jelenti, hogy a különböző projekteket helyi összefogáson alapuló együttműködéssel szeretnék jórészt létrehozni.

E cél megvalósítása érdekében alakult meg 96 helyi vidékfejlesztési közösség. E közösségekben mintegy 12 000-en vesznek részt a különböző régiókból, és az ő támogatásukkal valósulnak meg a gazdaságfejlesztési és az életminőség-fejlesztési programok.

A programok megvalósítása során kiemelt szerepet kap a mikrovállalkozások fejlesztése, elsősorban a vidéki új munkahelyek teremtése érdekében. Emellett fej-

leszteni kívánják a mezőgazdasági tevékenységet kiegészítő helyi turisztikai vállalkozások megalapítását is. Emellett jut pénz a falumegújításra és -fejlesztésre, valamint a régi korok vidéki örökségének megőrzésére is.

Gógös Zoltán szólt arról is, hogy a vidéki szolgáltatások fejlesztése keretében elindított tanyabusz-program igen sikeres volt, mivel ezer pályázat érkezett, és ebből már 600 határozatot postáztak is az érdekelteknek, és várhatóan rövid időn belül a további 400-at is kézhez kapják az érintettek. Így a rendelkezésre álló mintegy tízmilliárd forintot fel lehet használni a kistelepek közlekedési gondjainak enyhítésére.

Az integrált közösségi terek létrehozásának lehetőségét is nagy érdeklődés övezte. Erre 700 pályázat érkezett, és a rendelkezésre álló forrás mintegy húszmilliárd forintot tesz ki. E közösségi terekben minden helyi kezdeményezés otthonra lelhet a Teleháztól egészen a gyermekmegőrzőig vagy a könyvtárig bezárólag.

Újságírói kérdésre válaszolva az államtitkár elmondta: az ÚMVP keretében meghirdetett programok finanszírozására eddig mintegy 300 milliárd forintot kötöttek le a pályázók, ami év végéig várhatóan 400 milliárd forintra emelkedik majd.

A már kifizetett összeg nagysága jelenleg 30-35 milliárd forint. Ez az év végéig az államtitkár szerint meghaladja majd a százmilliárd forintot. Az ÚMVP összforrása 2013-ig mintegy 1.300 milliárd forintot tesz ki.

Forrás: MTI

CSATLAKOZZON DÍJMENTESEN TÁVFELÜGYELETI RENDSZERÜNKHÖZ!

Red Scorpions Security Hungary Zrt.

Jászberény, Ady E. út 37.

Tel./Fax: 06-57-407-747

Rendszerre csatlakozás díja: 0 Ft

Beüzemelési díj: 0 Ft

Installálási díj: 0 Ft

Havi távfelügyeleti díj: 0 Ft

Vagyonvédelmi riasztórendszer szerelésből 10% kedvezmény!

Ajánlatunk új ügyfeleink részére 2008. december 31-ig érvényes.

<http://www.red-scorpions.hu>

Egyenlő esélyt a tanulásban mindenkinek!

Művelődés hete – a tanulás ünnepe

Magyarországon 2008. október 10–31. között

Az első Felnőtt Tanulók Hetét Amerikában szervezték meg az 1980-as évek végén, azóta a világ számos országában elterjedt a tanulás iránti figyelemfelkeltésnek ez a fontos formája. A fő cél a tanulás megünneplése és a tanulók hangjának hallatása volt.

Az UNESCO általános konferenciájának 1999 novemberében tartott 30. ülésén elfogadott a *Felnőtt Tanulók Nemzetközi Hete* megrendezéséről szóló határozatával nagyobb távlatok nyíltak meg. A cél a nemzeti szintű rendezvénysorozatok összekapcsolása, a különböző országokban nyert tapasztalatok cseréje.

A felnőtteknek arra való bátorítása, hogy vegyenek részt tanulási tevékenységekben napjainkra senki által nem vitatott alapfeladatává vált a nemzetközi politikai diskurzusban. A felnőttkori tanulás hasznáról és motivációs erejéről a tanuló felnőttek tudnak igazán beszámolni, akik megtapasztalják, hogyan alakítja át életüket a tanulás.

A „Művelődés hete – a tanulás ünnepe” a nemzetközi szinten is elfogadott kritériumok alapján a következő társadalmi célok elérésére törekszik:

– Népszerűsíti és előtérbe helyezi a felnőttképzés fontosságát, elsősorban a nagyközönséget is mozgósítani tudó rendezvényekkel.

– Középpontba állítja a felnőtt tanulókat és oktatóikat.

– Minél teljesebben láthatóvá teszi és közel viszi az emberekhez a sokszínű felnőttképzési kínálatot.

– Növeli az iskolán kívüli képzés, a felnőttoktatás és az élethosszig tartó tanulás témájának jelenlétét a médiában.

– Létrehoz a szakmai közéletben egy olyan időszakot, mely évi rendszerességgel presztízsértékű, komoly felnőttképzési programoknak ad helyet.

– Közösségi és egyéni állampolgári aktivitást indít el, ami elősegíti a tanulás mindenki számára való hozzáférhetőségét.

A Magyar Népfőiskolai Társaság és tagszervezeteinek munkáját kezdetektől fogva a tanulóközpontú megközelítés jellemezte. Közösen valljuk, hogy a tanulás öröm, érték, felelősség, a személyes és közösségi önmegvalósítás tere.

Ebben az évben országos rendezvénysorozat keretében számos helyszínen-fővárosban és kis faluban, egyetemen és művelődési házakban, civil szervezetekben és népfőiskolákon sok tartalmas program kerül megrendezésre.

Ennek érdekében a Magyar Népfőiskolai Társaság (a Szociális és Családügyi Minisztérium támogatásával) „Egyenlő esélyt a tanulásban mindenkinek! – Művelődés hete – a tanulás ünnepe” pályázati felhívást tett közzé. A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság által benyújtott pályázatot, melynek címe a „Megtartó vidék – a Jászság”, az MNT támogatásra méltónak találta.

A program célja, hogy népszerűsítsük a felnőttképzést, a kistérségben is bemutassuk a sokszínű felnőttképzési kínálatot igénybe véve a média eszközeit is. A Népfőiskola legfontosabb célja a közösségi szerepvállalás erősítése, az egyéni aktivitás elindítása a helyi és térségi együttgondolkodás érdekében.

A tervezett programsorozat három fő témaköre:

1. Bemutató jellegű felnőttképzési program, különös tekintettel a felnőtt korúak tanulási tapasztalatainak cseréjére (VNV-projekt, „Falu a városban”).

2. Partnerség kialakítása, együttműködés ösztönzése, a Jászság kulturális értékeinek bemutatása a múlt- jelen – jövő nyílt párbeszéd módszerével.

3. Fotográfiai alkotóműhely: tanulás a művészet eszközeivel. Fotográfiai képzések időpontjai: 2008. október 12, 19, 25. és 30.

Nagyné Kiss Mária, Kovács Béla

Harmath József:

Égett a szívem

Égett a szívem eddig is,
De most, mint mikor rőzsét dobnak a napba,
Úgy lángolok színaranyba,
Úgy hallom millió perc vagy év után,
Lassan kialszik már, fogd a rőzsét, dobd rám!
Fogd kezdeddel kezem, melegíts már,
Mezőket, erdőt, a hegyet, a holdat, a kék eget,
Szeress minket gyönyörű szíveddel,
Simogass apró ujjaiddal,
Ölelj tüzes testeddel, nézzél szerető szemekkel.
Fáj, hogy nem érhetek hozzád,
S fáj nagyon, hogy arcodban arcom ég már.
Nem foghatom a kezedet, s homlokodon
Mint játszóteren a homokszemek, csókom elszendereg.
Testem, mintha százezer éve élne,
S van még erőm, hogy várjalak tárt karokkal én.
Virrasztom a reggelt, az éjt,
Virrasztom az izzó tüzet, a fényt.
Zajokra fülelek, csendesen beszélek,
Figyelem az éj minden neszét,
Nem aludhatok el, várom a hajnalt,
Mely a remény, hosszú lándzsával mutat felém.
Ez a jelen-, s nagyon szeretlek én.
Már ez maradsz nekem-, feléjőn, nem ismered,
Elindul útján, s te hiába tartod vissza,
Csak tőröd szóltan, apró panasszal,
Üvöltesz, ha ez megvigasztal.
Nyelvedet harapod kispárnád ütögetve,
S kérdezed magadtól, hiszel-e Istenbe.
Legyintheznél, de az is hiába,
Te maradsz nekem a szívembe zárva.
Hiába vágyom most gyors halálra,
Te csak légy nekem, tanulj meg így elfogadni,
Hogy ennél többet nem tudok adni.
Így fogunk együtt kéz a kézben
A szerelmünkben elolvadni.

www.harmathjozsef.extra.hu

www.versiroverseny.hu

Könyvtári Napok a Városi Könyvtárban

2008 októberében Országos Tini Könyvtári Napokra került sor, melyhez csatlakoztak Jászfényszaru könyvtárai is. A rendezvények célja, hogy kiemelten a 12-18 évesek figyelmét, ráirányítsa arra, hogy a könyvtárak milyen szolgáltatásokat kínálnak számukra.

Október 10-én a Városi Könyvtár Kamasznapot szervezett, és meghívta az érintett korosztályt. A kamasznap témája az egészséges életmód volt. A könyvtárba látogató gyerekek, meghallgatták Fózerné Marika közvetlen, gyerekcentrikus előadását, öltözködésről, mosakodásról, táplálkozásról, és bővíthették ismereteiket a témakörökben. A beszélgetés ideje alatt a kiskamaszok gyümölcsöt, és teljes kiőrlésű lisztből készült kekszeket fogyaszthattak.

A délután levezetéseként Kaszainé Ocskó Györgyi, a fiatalok memóriáját, összpontosítását vette célba, és remek játékokat

eszelt ki, hogy a nap igazán kellemesen végződjön.

Október 11-én, a Tini Napok keretében ugyan, de még a tiniknél is fiatalabbakat vártunk könyvtárunkba, a babákat.

A könyvek szeretete már egészen kisgyermekkorban kialakul, és a szülőknél, pedagógusoknál, és rajtuk, könyvtárosoknál, hogy olvasó ember lesz-e, a lelkesen lapozgató apróságokból.

A könyvtárban a kicsiket játékokkal, könyvekkel vettük körül, hogy kedvükre választhassanak maguknak elfoglaltságot, és örömmel jöjjenek legközelebb is. Ha a szülők, és babák jól érezték magukat, és kedvet éreznek egy hasonlóan eltöltött délelőthöz, a könyvtár nyitott lesz rá.

Várunk Mindenkít, hogy minél többen elmondhassák: SZERETEM A KÖNYVTÁRAM!

Bujdosó Katalin könyvtárvezető

Jász-Takarékszövetkezet

Szeretettel várja régi és új Ügyfeleit:

negyedéves visszatöltési kötelezettség nélküli

SZÉCHENYI KÁRTYÁVAL,

mezőgazdasággal foglalkozó Ügyfeleinket

GAZDA KÁRTYÁVAL

az alábbi fiókjainkban:

Fiókjaink és elérhetőségük:

Jászfényszaru, Szabadság út 1.	57/422-156
Jászfelsőszentgyörgy, Fő út 96.	57/420-123
Pusztamonostor, Szabadság út 74/a	57/421-014
Szolnok, Sóllyom u. 3.	56/513-474
Jászberény, Szabadság tér 9-10.	57/505-450
Jászsalsószentgyörgy, Fő út 66.	57/456-014
Jászládány, Petőfi u. 2.	57/554-970
Jánoshida, Fő út 72/a	57/558-975
Jászboldogháza, Kossuth út 2.	57/560-780
Alattyán, Szent István tér 2.	57/561-985
Jásztelek, Szabadság út 88/a	57/562-690

A jászfényszaruai kép története II.

A Pipafüst előző számából megismerhetjük a jászfényszaruai templomban található kép történetét. Most a kép eredetijét mutatjuk be, mely Varannóban található. Ugyanakkor varannói kép is egy másolat, hiszen az az Olaszország területén található genazzanoi Jótanács Anyjának (*Mater boni consilii*) kegyképe alapján készült. Ez az eredeti kegyképet valószínűleg a XIV. században festhették.

A Genazzanóban található kegyképről az idők folyamán számtalan másolat készült. Egy ilyen XVII. század végi másolat, látható Varannóban is, mely az eredeti kegyképtől jelentősen eltér. Varannó város az egykori Zemplén vármegye északi részén, a mai Szlovákia keleti felén Eperjestől keletre fekszik a Tapoly folyó bal partja mellett. Ma Vranov nad Toplou néven mintegy 23 000 fős, szlovákok lakta település. A magyar turisták csak elvértve jutnak el a Kelet-szlovákiai városba, hiszen figyelmüket a közeli méltán híres város Eperjes vonja el. Varannó egyetlen igazi híressége – az országos hírű vendégszerető emberek kivül – a pálos rendhez tartozó templom a kolostorral és a benne található Szűz Mária kegykép.

A város közepén épült fel a XIV. században gótikus stílusban eredetileg ferences, majd pedig a XVII. század végétől pálos vezetőségű templom és kolostor. 1688-tól a mezőváros gróf Homonnai Drugeth Krisztina hozományára révén – az 1703-ban elkezdett Rákóczi szabadságharc egyik vezetőjének – székesi gróf Bercsényi Miklós tulajdonába került. Házasságkötésük után sok időt töltöttek varannói várkastélyukban. Sajnos mára ez a kastély teljesen megsemmisült.

A varannói kegykép azonban ebben a várkastélyban lehetett elhelyezve, hiszen azt tudjuk, hogy a kép eredeti tulajdonosa a lengyel származású Goleczki Ferenc, a Bercsényi család varannói kastélyában hagyta megőrzésre azt. Ez a kép pedig a Bercsényi kastélyban háromszáz éve 1708. augusztus 27-én több jelenlévő szemtanú előtt könnyezett. A könnyeket a képről Hnatovich Ágoston a varannói pálos kolostor priorja törölte le, Soós Mátyás varannói pálos atya és több jelenlévő előtt. A képet a könnyezés hatására a hívek tisztelni kezdték és a várkastélyból a varannói templomba helyezték át. Bercsényi Miklósné Csáky Krisztina és Csáky Istvánné Zichy Klára arany nyakláncot és ezüst karkötőt, Hallerné Barkóczy grófhölgy, és Goleczki Ferenc ezüst szívet adományozott a könnyező képnek. A könnyezés rövid történetéről Hnatovich írásban beszámolt a pálos rendtartomány vezetőségének, bár ez csak 1743-ban jelentek meg írásban.

Arról viszont hallgatnak a források, hogy a varannói Szűz Mária képe miért könnyezett. Feltehető azonban, hogy az 1708. augusztus 3-án bekövetkezett trencsényi csatavesztés miatt történt a könnyezés. Ugyanis a csata hatására a Rákóczi szabadságharc elvesztette támogatóinak jelentős részét és ezzel kudarcra volt ítélve a felkelés. Különös, hogy ez év augusztus 10-én és 11-én a nagyszombati Madonna kegyképe is könnyezett.

A varannói kegyképpel kapcsolatos második csodás esemény 1718-ban történt, amikor is a városban tűzvész pusztított, melyben a pálos rendház és a templom is leégett, és a templom berendezési tárgyai közül csupán a Mária kegykép maradt épen. A tűzvész után a kegyképet aranylemezzel borították be, valamint több adománnyal

látták el az idők folyamán, melyek nagy része az idők folyamán elveszett. A tisztelet másik jeleként a kegyképet őrző pálos templomot Varannó birtokosának felesége Barkóczy Imre özvegye Szirmay Zsuzsanna megbízásából a híres bécsi festővel

Krackher János Lukáccsal (1717–1779) 1754–1756 között a templom belsejét díszes barokk freskókkal és festéssel díszítette, valamint a kolostoron belül szobákat, sőt a kolostor főbejáratát is kifestette.

Különleges a képet körülvevő nyolcágú aranyozott csillag, melyet gróf Szirmay Zsuzsanna adományaként 1762-ben készítettek el. Petheő Zsigmondné Csáky Rozália adományából szintén ez évre készült el a kegyképet is magában foglaló, ma is látható barokk főoltár. Az új főoltárra már a kegyképet régi keretével együtt egy még

nagyobb keretbe helyezték bele. A főoltárt az eperjesi Caspar Erndt szobrász készítette. A barokk stílusú oltár monumentalitására jellemző, hogy a művész összesen 47 angyalt helyezett el az oltáron. Az oltár két oldalán Szent István király és Szent László király szobra áll. Közöttük Thébai Szent Pál és Remete Szent Antal aranyozott szobra látható.

Szintén erre az időre tehető a kegykép számára tett felajánlások nagyobb része. A pálos kolostor virágzásának II. József császár vetett véget. 1782-es rendeletével

ugyanis feloszlatta az állam számára „hasznos nem hozó” szerzetesrendeket. Ezzel a varannói pálosoknak is távoznuk kellett kolostorukból. Valószínűleg ekkor tűnt el a fogadalmi tárgyak nagy része, melyből mára csak kevés darab maradt. A megmaradt nemesfém szemek és lábak ugyanakkor tanúskodnak a kegyképnek tulajdonított gyógyulásokról. A templom mellett az üresen maradt kolostort később plébániaként használták.

A templom történetének újabb vészterhes eseménye 1873-ban volt, amikor a templomban ismét tűzvész pusztított, melynek nyomán a templomhájo boltozataira új neobarokk stílusú freskókat festett egy ismeretlen művész. A szentély freskói megmaradtak, bár a felújításkor ezeket is átfestették.

Hosszú szünet elteltével a rendszerváltozás után 1990-ben a kassai püspök Alojz Tkáč engedélye nyomán ismét birtokba vehették a pálosok a varannói kolostort. Az első újkori szerzetes a lengyelországi pálos rendtartományból érkezett a varannói kolostorba Leander Tadeusz Pietras személyében. Ma már négy pálos atya és egy conversus frater (segítő testvér) működik a kolostorban. Napjainkban a kolostor lakói jó gazda módjára vigyázzák kegyhelyüket.

Mivel a kegykép az évszázadok során elsötétedett, ezért 1999-ben a püspök atya megbízásából restaurálták a kegyképet. Mára a templom díszes oltárai is régi fényükben pompáznak.

Az egykor könnyeket hullató Mária képet a mai napig nagy tisztelet övezi. A könnyezés 300. évfordulójakor tartott szentmisét követő körmeneten például több mint 1500-an vettek részt, XVI. Benedek pápa ez év szeptember 8-án a *basilica minor* címet adományozta a varannói pálos templomnak.

Egyházközség szervezésében pedig 2008. november 8-án egy napos zárórendület indul Varannóba. Az út során elzarándoklunk a kassai Szent Erzsébet székesegyházba, ahol II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona, Bercsényi Miklós és Csáky Krisztina hamvai nyugszanak. Megtekintjük a varannói pálos templomot, a kegyképet és a kolostort, valamint a tapolyhanusfalvi kastélymúzeumot is. Jelentkezni Zsámboki Sándor harangozónál és a Plébánián lehet.

Farkas Kristóf Vince

Szabó Éva:

Indulás előtt

Csomagoljunk
legyünk útra készen
mielőtt minden
eltörök egészen
hisz oly kevés
mit vinni kell
egy „megérte”
egy „hinni kell”
egy szerelemtől
fényes pillanat
a sárba süppedt
kő alatt
a sötétben
egy résnyi fény
életől
megsebzett remény
mert valami
végérvényes rend kell
ha nagy útra
készül már az ember
tudván
hogy akkor sem néz
hátra
ha nevét valaki
még egyszer elkiáltja.

Pipafüst

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság

Felelős kiadó:

Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:

5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1.

Fax: (57) 422-527

E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.

Tel.: 455-9080, fax: 455-9081

e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető:

a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304

A lap megjelenését támogatja:

Szociális és
Munkaügyi
Minisztérium

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Nemzeti Civil Alapprogram

Az obsitos újra mesél

A történet a nyugati határszélen egy kis határőr őrsön játszódik. Még a vasfüggöny idején. Ezek a kis őrsök leginkább egy farmra hasonlítottak Ott a határsávban ők voltak az urak. Oda idegennek csak engedéllyel lehet belépni. Harminc-negyven katonát élt itt majd, hogy nem családias légkörben a parancsnokkal együtt. Tyúkot tartottak, disznót hizlaltak és lovon jártak járőrben, mert mellesleg a határt is őrizték. Hébe-hóba vadhús őz vagy vaddisznó került a tányérra az étrend színesítésére. A lőszerezéssel nem volt probléma elszámolni. Minden valamire való parancsnok szoros kapcsolatot tartott a közelben lévő szovjet kontingenssel és egy üveg jóféle pálinkáért nem, hogy lőszert még akár golyószórót is lehet kapni.

A történetünk hőse is ép lovas járőrben volt, amikor meglátta az őzszakot. Az étlapon már régen szerepelt őzporék. A katonát nem tévőzött. Megállította a lovat, az rögtön elkezdett legelészni. Felemelte a fatusás AK-47-est egyes lövésre állította és célzott, csak úgy, a lóhátról nem mert leszállni ne hogy megriadjon a vad. Eldördült a lövés. Ebben a pillanatban a ló felkapta a fejét. Szegény pára azonnal kimúlt. Így esett meg, hogy a katonát maga alatt agyon lőtte a lovát. Az őzporék helyett egy hónapig lókolbászt ettek a katonák. A parancsnok megírta a jelentést: a ló lábát törte le kellett lőni. A dolog azonban valahogy csak kiderült, mert sokáig ezen röhögött az egész határőr kerület.

Babszem Jankó

Egyévesek lettünk

A cím persze nem mindenben fedi a valóságot, mert a hagyományörző íjászcsoport már évek óta csendben teszi a dolgát teljes belső harmóniában. Igaz ez akkor is, ha egy esztendővel ezelőtt, egészen pontosan 2007. október 21-én megalakult a Jász Íjász kulturális, sport és hagyományörző egyesület, mind ez ideig nem került bejegyzésre a megyei bíróságon. Hiába, ez a Magyar Gárda fobia. Igazából nem is ez lenne a rövid beszámolóknak a tárgya erre vannak a jogot végzett és gyakorló emberek, de mégis...

A Jász Íjászok a térség meghatározó „csapatává” váltak és ez kötelességekkel jár. Szerencsére ez a kellemes teher inkább inspirálja a hagyományörzőket és egyre több meghívásnak tesznek eleget. A bemutatón túl a térség összes jelentős versenyén jelen vannak és a legfiatalabb korosztálytól kezdve mindenhol a legeredményesebbek közé tartoznak.

Dömpingszerűen sorolva a versenyek: április Ecsér, május Pécel, Domoszló, június Öcsöd, Eger, július Ópusztaszer, Nagyréde, augusztus Jászdózsza, Kunszentmiklós, szeptember Besenyszög. Talán a legfontosabb a május 17-én megrendezett jászfényszaru verseny, melyre még a Dunántúlról is érkeztek résztvevők.

Hasonló módon sorolnám a bemutatásokat:

Csángó Fesztivál Jászberény, nemzetközi kyu-ku-shin karate edzőtábor és övvizsga Jászberény, Tószeg városnapi bemutató, Leccsó Fesztivál Zsámbok és Szűcs Mihály Lovasbandériummal közösen Jászkarajenő Falunap. Itthon és környékünkön több oktatási intézményben is érdekes és igen népszerű bemutatót tartottak ősünk életéből, harcmódorából, dicső múltunkból.

Ha versenyekről és eredményes szereplésről van szó, akkor néhány konkrétummal is illik szolgálni a kimaradók megbánása nélkül. Gyermekek kategóriában Marton Kristóf és Báthory Gergő gyűjtött teljes éremkollektívát. Az ifik között ahol csak elindultak az első helyezéseket egymás közt osztották el, Mészáros Ádám, Kiss Máté, Jávorcsik Márton és Gyetvai László. Idén a felnőttek között Tóth Norbert és Csányi Csaba, az „aggok” kategóriájában pedig Keresztessy János állhatott a „dobogóra”. A családi versenyeken Martonék, Földiek, Kókaiék és Tóthék nyilait rettegik ellenfeleik.

Ne feledkezzünk meg azonban arról, hogy ez elsősorban örömjászat. Ki ki lehetőségeihez mérten gyakorol fejleszti tudását. Elfogadjuk ősünk értékrendjét, példájuk sokat segít tájékozódni mostani világunkban.

Tóth Norbert, Matécsa László Csaba

Bemutatkozik a jászberényi Túri-pincészet

– Mikor alakult a családi vállalkozás?

A családi vállalkozás 1994-ben alakult akkor még a szüleimmel majd 1997-ben a feleségemmel folytattam a gazdálkodást.

– Családon belül milyen a megosztottság?

A feleségem feladata a szőlőtermesztés (segítséggel), illetve a bor értékesítése, az enyém pedig az irányítás és a borászat teljes egészében az erjesztéstől a palackba töltésig.

Természetesen minden munkában közösen részt veszünk és segítjük egymást.

– Mennyi földön természetesen szőlőt?

9,5 hektár szőlőterülettel rendelkezünk. A fajták megoszlása: Cserszegi fűszeres 3 ha – ez 2003-ban lett telepítve. Királyleányka 2 ha, Ottonell muskotály 1 ha, Zala-gyöngye 2 ha, és Saszla 1,5 ha.

– Évente hány hektoliter bort értékesítenek?

A termés mennyisége függ a téli, illetve a tavaszi időjárásról, de több éves átlagban 400-700 hektoliter bort állítunk elő évente.

2004-ben építettünk borpalackozót, amely a minőségi bor értékesítésben nagy segítséget nyújt számunkra, így boraink nagy részét 0,5 l ill. 0,75 l-es palackban értékesítjük.

– Milyen fajtájú borokat készítenek?

A boraink a szőlőfajtának megfelelően Jászberényi Cserszegi fűszeres, Királyleányka, Ottonell muskotály-Királyleányka Cuvée. Mivel még saját termesztésű vörös

szőlővel nem rendelkezünk így a Kékfrankos, illetve Zweigelt szőlőt vásároljuk Mát-raaljáról és abból készítünk Rose, illetve vörösbort.

– Mióta foglalkoznak biogazdálkodással?

Mióta szőlőtermesztéssel foglalkozunk környezet kímélően gazdálkodunk és 2000 évtől már ellenőrzött biogazdálkodást folytatunk.

– Mit jelent a biogazdálkodás egy szőlőtermesztőnél?

Ennek az a lényege, hogy különböző kemikáliákkal nem dolgozunk. A növényvédelemben a felszívódó szereket teljes egészében kerüljük, csak a régen is használt kontakt (réz, kén) szereket használjuk. A tápanyag utánpótlásban szerves trágyát és baktériumokat használunk szerves anyag bontásra és nitrogén megkötésre, mely baktériumok képesek a levegő nitrogénjét megkötni.

A borainkat hidegen erjesztve állítjuk elő. Ennek az az előnye, hogy borainkban az illat és aroma anyagok jobban megmaradnak és kezelésükre csak természetes de-ritó anyagokat alkalmazunk (agyagásványok).

2006-ban elkészült borkóstolónkban várjuk a kedves, borszerető embereket. Cé-
günkről az interneten is tájékozódhatnak: www.turipince.hu.

Ézsiásné Bognár Ildikó

Meghívó

Észak-alföldi Regionális Civil Tanácsadó Szolgálat a jászági kistérségben újra szervezi szakmai műhelytalálkozóit.

Szeretettel hívjuk és a várjuk a civil szervezetek vezetőit és munkatársait!

Legközelebb Jászberényben
a Déryné Művelődési Központ Ifjúsági Házában
2008. október 29-én (szerdán) 15-17 óráig találkozunk.

A műhelytalálkozón aktuális pályázati lehetőségekről, testvérvárosi civil kapcsolatok építéséről, valamint gazdálkodási, pénzügyi kérdésekről hallhatnak és tehetnek fel kérdéseket.

Előadók: Nagyné Kiss Mária és Dr. Kecsmarik Lászlóné

Kérdéseket
telefonon a 06-30-492-7264 számon
és a nepfisk@freemail.hu e-mailen lehet feltenni.

A gazdálkodó ember kalendáriuma

A gazdálkodó ember számára nélkülözhetetlen volt az időjárás változásainak ismerete, az ismétlődő természeti jelenségek, jelek megfigyelése. Munkájának eredménye, sikere függött attól, mennyire tudta megfejtani a madarak röptében, a növények növekedésében, a házi- és vadon élő állatok viselkedésében megbúvó jelzéseket, hogyan vette át elődeitől az idő fordulását megmutató jeles napok üzenetét.

Jeles napok időjárás jóslása

Október – Mindszent hava

„Októberben durvul a nyúl szőre, siess fáért az erdőre!”

„Októberi eső, termékeny esztendő”

Leodegár	október 2.	Leodegár ha lombhullató, Örülj, a jövő év páratlan jó!
Orsolya	október 21.	Orsolyakor takarítsd be káposztádat, Simon-Júdás hóval tömi be a szádát!
Simon – Júdás	október 28.	Megérkezett Simon-Júdás, Jaj már néked pöregatyás!
		Rég felírta Noé Tokaj hegyormára, Hegyaljai kapás várj Simon-Júdára.
		Akár haszon, akár kár, Simon-Júda a határ. [szüret]

Élménybeszámoló a mongol pusztákról

(1. rész)

2007. július 31-én a Nemzeti Múzeumban megrendezett Dzsingisz kán és öröksége és A tatárjárás című kiállításra ellátogatva,

a belépőjegyek megváltásakor az a szerencse ért bennünket (Édesanyámat – Farkasné Borbély Esztert, bátyámat – Farkas Kristóf Vincét és engem), hogy mi lettünk a kiállítás 50 000. látogatói. A vakuk és kamerák kereszttüzeiben történt az ezzel járó ajándékok átadása. A könyveken túl egy igazán értékes utat kaptunk Mongóliába, a meglátogatott kiállítás helyszínére, Dzsingisz kán és utódai birodalmába, az *1000 Út Utazási Iroda* jóvoltából. A közelgő tanévkezdés és az egyszerűnek nem mondható repülőjegy beszerzése körüli nehézség miatt az ölnkbe hullott ajándékot kénytelenek voltunk elhalasztani 2008-ra. Kihasználva a tavalyi évet, kutatás, útikönyvek olvasása és sok olyan ember felkutatása, felkeresése történt, akik már jártak Mongóliában.

Kiválasztottuk az alkalmas időpontot, s végül 2008. június 24-én izgatottan mentünk bátyámmal Ferihegyre, hogy telve várakozással, reményekkel és némi bizonytalansággal, megkezdjük a nagy kalandot.

Ulánbátorba, Mongólia fővárosába, nem megy közvetlen repülőgépjárat Budapestről, Moszkvában hosszabb időt kellett eltöltenünk, természetesen a reptéren, mivel egy városi beutazáshoz kevés lett volna ez az idő. Ezen kb. 4 óra alatt megnéztük az összes boltot legalább kétszer, már ki is ábrándultunk belőlük, tehát az újabb csaknem 6 órás utat megint izgatottan vártuk. Azután 6 óra, lényegében egy helyben ülésből is elege lesz egyszer az embernek, ráadásul én aludni sem tudok rendszeren a gépen, és bár szeretek repülni, már vártam a leszállást. A reptéren várt ránk a szállásadónk, aki taxival jött elénk, s mivel a reptér és a város között van egy kis távolság, volt időnk szemlélődni is.

Nos, azt hiszem, mindkettőnk nevében mondhatom, egy pár percig nem igazán tudtunk szólni. Előző napokban ugyanis nagy esőzések voltak, ami azonnal gyorsfolyású patakokat képez, beszakadt árkokkal, az utakon hatalmas tó-szerű pocsolókkal. Ezt tetézte a szürke idő, a kopár, barnás hegyek, a rendezetlen utcák. Bár felkészültünk, tudtuk, hogy nem egy nyugati helyre, hanem egy nomád életvitelt még

máig őrző országba készülünk, azért hiszen sok volt a megérkezést követő pár perc alatt ránk zúduló valóság. Igen, valami ha-

sonlóról szóltak a visszaemlékezések, melyeket a szembesülésig talán egy kis túlzásnak gondoltunk. A szállásra érve megpróbáltuk egy kicsit kipihenni az időzónák közötti repkedést, az égi nyomásváltozásokat, de azért a városi séta sem maradha-

tott el. Ezt hosszas ablakon való kibámulás előzte meg, hogy „jajj”... de azért menjünk!

Az utcára való kilépéskor a „jajj” felerősödött bennem, mert tényleg kockázatokat rejtett magában. Mondhatjuk, hogy általá-

ban Távolságon a mi fogalmaink szerinti normális közlekedés nem az emberek erőssége, ami Ulánbátorban fokozottan igaz, így ha valaki A-ból B-be akar eljutni gyalog, akkor igazán nagy lelki erőre, bátorságra és határozottságra van szüksége. Ott ugyanis nincs olyan, hogy gyalogosnak zöld, és biztosan nem jön semmi, de ez az autókra is igaz. Azt hiszem, rájuk zúdítottak rengeteg kocsit, de nem mondták, hogy KRESZ is van és index és zöld és piros is, na meg sávok. Lényegében egy 2x2 sávok út, folyamatosan 5x5-ösként működik, ami túlzásnak hat, pedig valóság.

Sajnos a központ és a szállásunk közti egyórás utat mindig gyalog kellett megtennünk, mivel ott a „tömegközlekedés” külföldinek nem ajánlott, a taxi pedig azért nem, mert ha az idegen nem tud mongolul, akkor angolul a taxis még kevésbé. Szóval szép távokat gyalogoltunk porban, mert gyakorlatilag fa már nincs, ami tisztítaná a rengeteg autó által termelt szennyet, és piszokban, mert a mongolok a legkevésbé sem környezetvédők és nem is szelektív hulladékgyűjtők. A város jórészt magas paneltömbökkel tarkított, és tapasztaltuk, hogy akár a 10. emeletről is kidobják a csokipapírt, csontot stb.

Ami azt illeti, nincs túl jó véleményem a mongol fővárosról, és hiába mondják, nem

szépíti az idő. Tanácsom, hogy csak úgy utazzanak Mongóliába, hogy amilyen gyorsan csak lehet, menjenek el Ulánbátorból. Nem érdemel sokat! Van ugyan három múzeum, amit érdemes megnézni, ilyen a Természettudományi, ahol a nagy dinoszaurusz csontvázakat tekinthetjük meg. A Történelmi Múzeum, ahol Mongólia történelmével ismerkedhetünk meg, a kezdetektől napjainkig és a Palota Múzeum, mely az egykor itt élt mongol egyházfő rezidenciája volt. A múzeumhoz közel a város ki látójaként funkcionáló szovjet hősi emlékművet is felkerestük.

Elementünk még a színházba, ahol minden nap a mongol folklór kincseit villantják meg, korabeli öltözékekkel, így fellelhetjük a Star Wars Amidala királynéjának innen merített jelmezét is. Tehát mindez két napba belefér. A látnivalók itt ki is merülnek, ezek után tényleg a legjobb, ha minél több napot vidéken töltünk. Általában az ottani turizmussal foglalkozó emberek, így a mi szállásadónk is, legalább három féle utazást kínál. Mi a 2200 km-es Góbi túrát választottuk, ami egy 8 napos utazás volt a fővárostól délre fekvő Góbi sivatagba, de erről majd legközelebb...

Farkas Adél

Falu a városban

Ideális terepnek bizonyult a nagyvárosi közeg a vidéki hangulat megidézésére. A szolnoki Szapáry út, a megyeszékhely „bankutcája” talán soha nem látott akkora forgatagot, mely augusztus utolsó hétvégéjén hömpölygött végig a máskor oly nagy forgalmú négysávos úton.

Valósággal vibrált a levegő a nagyszerű programok sokaságától. Az utcafesztivál a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásával emelkedett nemzetközi rangra. A nagyvárosi közegbe csempészett falusi hangulat alapját a Jász-Nagykun-Szolnok megyéből érkezett hagyományőrök adták. A válogatott népi kismesterségek művelői mellett főképp a fiatalabbak érdeklődését keltették fel eleink játékaik. Elfeledett praktikák elevenedtek meg a standokon. Volt gyümölcskóstolás, helyben préselték a szőlőt, sutultak mustot (Kertbarát Kör, Jászfákóhalma), sütötték a *pék*, korongozott a *fazekas*, izzította a vasat *Ecseki András kovácsmester*, készítették remekműveiket az *újszászi csipkeverők*. Találkozhattunk *mézeskalács-készítővel: Csonkiné Boldizsár Márta Öcsöd, fafaragóval: Hegedűs József Tószeg, keramikussal: Nagyné Török Zsóka jászfényszaru születésű tiszafüredi lakos*. A sort még folytathatnám, csupán néhány nevet emeltünk ki a sokaságból.

Nehéz dolga volt a zsűrinek, amikor az első ízben kiadott „falusi hagyományok ápolásáért” művészeti díj gazdájának személyéről kellett döntést hoznia. Végül az öcsödi Bencsik Márta gyékény-, szalma- és csuhéfonó nyerte el az elismerést.

A nagyszabású program kiemelkedő eseménye a lengyel, a szlovák és a cseh ven-

dégek bemutatkozása volt. A Zawojából érkezett „Juzina” gural együttes a lengyel népzenei hagyományokból nyújtott hamísítatlan ízelítőt, míg Szlovákiát a „Goluska” együttes képviselte. A nemcsak vidéken népszerű sramli zene igazi cseh változatának „ízébe” kóstolhatott, aki hallgatóként és nézőként bekapcsolódott a „Poszazavi” műsorába.

A kézművesek és népi mesterek egymástól alig pár méterre adtak ízelítőt hazájuk egy-egy jellemző vidéki hivatásából. A lengyel kézművesek hímzésekkel, papírvirágokkal, fafaragásokkal kápráztatták el a bámméskodókat, akik megízlelhették a juhsajt karakteres ízét, miután smaleccel – házi zsírral – megkent kenyérszeletet majszolhattak kovászos uborka kíséretében. A szlovák sátor drótozott kerámiai mellett is sokan megálltak, míg a Rakovnyikból érkezett cseh sörkülönlegességet mérő pult előtt – amíg a nedű tartott – hosszú sor kígyózott. A nem kevésbé szívesen látott vendégnek számító székelyföldiek kézműves termékekkel kápráztatták el a nagyérdeműt. A játékkészítő, a szövő, a cipész mind-mind szívesen látott vendégnek számítanak az anyaországban.

A megjelent visegrádi országok hagyományőröit a „diplomácia” is figyelemmel kísérte. A cseh nagykövetséget Ladislav Lukács nagykövethelyettes, a szlovák nagykövetséget Imrich Marton nagykövethelyettes, a lengyel nagykövetséget pedig Andrzej R. Kalinowski sajtóattasé képviselte.

Bali István, Szabó Gyuláné

